

Πέτρος
Τατσόπουλος
Η καρδιά
του κτήνους

Σύγχρονη Ελληνική Βιβλιοθήκη

ΜΕΤΑΙΧΜΙΩ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πριν	9
------------	---

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

I. Συλλυπητήρια	19
II. «Γκόγκο»	24
III. Μια καριέρα	32
IV. Ερήμην	50
V. Μια ραδιοφωνική εκπομπή	53
VI. Μια οικογενειακή φίλη	64
VII. Πέντε άρτοι και δύο ιχθύες	72
VIII. Ζεστά σεντόνια	83
IX. Υποτροπή	88

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

I. Μια καλλιτεχνική φύση	103
II. Η εκδρομή	124
III. Τροχάιο εκ προμελέτης	144
IV. Οι λέξεις και τα βήματα	159
V. Τα έθιμα των Εσκιμών	166
VI. Η λαϊκή παρέμβαση	177

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

I.	Προβλήματα υγείας	193
II.	Η παλαιά σχολή.....	198
III.	Μερικοί μιλούν, μερικοί όχι	213
IV.	Ένα μυθιστόρημα.....	221
V.	Το νέο περιβάλλον.....	239
VI.	Μια ευκαιρία	245
VII.	Ο καθένας με τον τρόπο του.....	261
VIII.	Μπροστά στον καθρέφτη.....	268
	Μετά	279

Πριν

Η ΜΑΜΑ μου έλεγε συχνά: «Γεννήθηκες κάτω από τυχερό άστρο». Φρόντισε να το αποδείξει. Έπεσε σε κώμα και καθυστέρησε τη μετάβασή της στον άλλο κόσμο για μια βδομάδα. Εάν πέθαινε μια μέρα νωρίτερα, το χαρτί που περιμένα τόσον καιρό δεν θα έφτανε εγκαίρως στη Μονάδα και η θητεία μου θα διπλασιαζόταν. Είκοσι τέσσερις ώρες χώριζαν την Κόλαση από τον Παράδεισο και η μαμά έκανε πάλι το καθήκον της.

«Τζουτζέ, σε θέλει ο διοικητής».

Κόντεψε να τυναχτεί το μυαλό μου στον αέρα. Είχα ενημερωθεί για το κώμα από επείγουσα επιστολή της αδελφής μου. Κάθε λεπτό που κυλούσε, τις έξι τελευταίες μέρες, έφερνε κι ένα βήμα κοντύτερα την ενδεκάμηνη παράταση του εφιάλτη. Με καλούσαν τώρα για να μου ανακοινώσουν τη σκληρή απόφαση της μοίρας; Έσυρα τα πόδια μου ως το γραφείο του διοικητή.

Δεν φαινόταν στα μεγάλα του κέφια κι αυτό ήταν καλό σημάδι. Ποτέ του δεν έδειχνε ευδιάθετος σαν βρισκόταν στη δυσάρεστη θέση ν' αναγγείλει κάτι ευχάριστο.

Ούτε που σήκωσε τα μάτια του να με κοιτάξει.

«Έχω εδώ μια γνωμάτευση» είπε, τονίζοντας το ουσιαστικό περιφρονητικά «που βγάζει τη μάνα σου ανίκανη να περιποιηθεί τον εαυτό της λόγω απανωτών εγκεφαλικών επεισοδίων. Αληθεύει;»

Θέλησα να κλάψω από τη χαρά μου. Περιέμενε μήπως, ο κρετίνος, να τον διαψεύσω;

«Μάλιστα, κύριε διοικητά» απάντησα, προσπαθώντας να διατηρήσω κατά το δυνατόν θλιμμένο ύφος.

«Εγώ ξέρω πώς κατασκευάζονται όλα αυτά τα σκουπίδια!» έγινε ξαφνικά επιθετικός και με κάρφωσε με τα γελαδίσια του μάτια, λες και με συνέλαβε επ' αυτοφώρω να πλαστογραφώ. «Δεν πιστεύω να με θεωρείς ηλίθιο;»

Τον θεωρούσα, όσο και κάθε άλλος στο τάγμα. Δεν ήμουν όμως εξίσου ηλίθιος για να το παραδεχτώ.

«Ας είναι» μουρμούρισε, φανερά πως μου κάνει χάρη. Υπέγραψε την απόλυσή μου και πρόσθεσε χλευαστικά: «Καλός πολίτης».

Εκείνη τη στιγμή ξέχασα όλες τις εξόδους που μου είχε στοιχίσει η ξεροκεφαλιά του· αν μπορούσα να τον φιλήσω ή να του τσιμπήσω τα μαγουλάκια... Περιορίστηκα εντούτοις σ' έναν τυπικό χαιρετισμό.

Δεν ισχυρίζομαι πως οι συνάδελφοι μοιράστηκαν την ευφορία μου. Ως προστάτης οικογενείας που θα υπηρετούσε μισή θητεία ήμουν ήδη σεσημασμένος. Τώρα, χάρη στην ανικανότητα της λατρευτής μου μαμάς, βγαίνω αυθημερόν – θα μου χρωστούν κι έναν επιπλέον μήνα! Δεν βλέπω, ειλικρινά, γιατί θα έπρεπε να ενθουσιαστούν οι βασανιστές μου.

Πέρασα τα πάνδεινα επτά ολόκληρους μήνες. Με πήραν με στραβό μάτι από την αρχική μου κιόλας δήλωση. Ανώτατες σπουδές, αξιοπρεπή αγγλικά και γραφομηχανή με δύο δάχτυλα παραπέφτουν πολλά προσόντα γι' αυτό το τάγμα των αναλφάβητων. Αν προσθέσει κανείς τη φυσική μου ευγένεια, την ανυποχώρητη επιλεκτικότητά μου στις συναναστροφές, καθώς και την αποστροφή μου για κάθε είδους χυδαιολογίες ή κουβέντες του αέρα, καταλαβαίνει τον αδιάκοπο πόλεμο νεύρων που μου εξαπέλυσαν.

Τον πρώτο καιρό, επηρεασμένοι προφανώς από το γεγονός ότι ανέλαβα όλη τη γραφική εργασία κι απαλλάχτηκα από τις άλλες μου υποχρεώσεις, νόμισαν πως είμαι κι εγώ ένας από τους καλομαθημένους εκείνους πλούσιους λαπάδες που, αφού εξαντλήσουν όλες τις αναβολές, έρχονται να υπηρετήσουν δήθεν και στρογγυλοκάθονται στα γραφεία. Αλλά αρκούσε και μόνο να πληροφορηθούν το επώνυμό μου για να υποθέσουν την ταπεινή μου καταγωγή. Είναι αλήθεια πως το εν λόγω καταραμένο επώνυμο έχει

μπει στις φλέβες μου σαν το στίγμα της μεσογειακής αναιμίας και ήταν ένα από τα πρώτα ζητήματα που θα τακτοποιούσα, όταν με το καλό απολυόμουν. Ελάχιστα επώνυμα είναι τόσο κακόηχα όσο το *Τζουτζές* και δίνουν λαβή για τόσο άδικα όσο και σαχλά λογοπαίγνια. Δεν είναι τυχαίο που σ' αυτούς τους μαρτυρικούς μήνες το είχαν καθιερώσει σαν προσφώνησή μου και είναι εντελώς ανέντιμο να με γελοιοποιούν εκμεταλλευόμενοι κάτι για το οποίο δεν φέρω την παραμικρή ευθύνη.

Αλλά γιατί προκαλώ τόσο μένος; Είναι η μόρφωσή μου το κόκκινο πανί; Έχουμε και άλλους πτυχιούχους, μα δεν τους αγγίζουν. Υπάρχει λοιπόν κι ένα ακόμη αίτιο, φανερό στο γυμνό μάτι αλλά και ανομολόγητο φυσικά από τους διώκτες μου. Είμαι κατά κοινή παραδοχή πανέμορφος. Υπερβολικά καλοφτιαγμένος για να μην εμπνέω φθόνο σε ατελέστερα όντα. Για να προκύψω εγώ συνεργάστηκαν περισσότερες από δύο τέχνες – κι έχω υπόψη μου, εν προκειμένω, ζωγραφική-γλυπτική και ποίηση, αν και μία συνεχής αίσθηση ρυθμού στις κινήσεις μου δεν θα έπρεπε ν' αποκλείσει χορό και μουσική. Εκτίμησαν αυτή την πορσελάνη δεκάδες γυναίκες ώσπου να πάω στον στρατό, κι έρχεται τώρα το άντρο των κακομούτσουνων και των στραβοχυμένων να μεταμορφώσει την ευλογία σε κατάρα.

«Παροδικά μόνο μπορεί να σου τύχουν αναποδιές» έλεγε η μαμά. «Κανείς δεν θα μπορέσει να σου κάνει ανεπα-

νόρθωτο κακό». Και η μόνιμη επωδός: «Γεννήθηκες κάτω από τυχερό άστρο».

Η καημένη. Δεν προχώρησε πέραν της τρίτης γυμνασίου, αλλά ήξερε να εφαρμόζει τις πιο σοφές παιδαγωγικές μεθόδους. Από τη μαμά κληρονόμησα αναμφίβολα τη φυσική αρχοντιά και την πεποίθηση πως κάποτε, παλιά, πριν αυτός ο αιώνας ανακατέψει τα πρόβατα με τα ερίφια, πρέπει να ήμασταν μεγάλο και σεβαστό σόι. Η μαμά υπερηφανευόταν πάντα για τα χαρίσματά μου και μ' έκανε να νιώθω μοναδικός, προικισμένος, υπέροχος. Στα πέντε χρόνια της φοιτητικής μου ζωής θα συναντούσα πολλά εξαίσηια μυαλά – σχεδόν τόσο εξαίσηια όσο και το δικό μου –, πολτοποιημένα από μια δυσβάστακτη οικογενειακή παράδοση ευφυΐας: Ό,τι κι αν κατάφερναν θα ήταν υποδεέστερο από το αντίστοιχο κατόρθωμα του μπαμπά ή του παππού. Πώς να μη θεωρώ λοιπόν τον εαυτό μου προνομιούχο και να μη δοξάζω τον Δημιουργό που μου έδωσε γονείς αισθητά κατώτερους μου σε όλα;

Και από τον πατέρα μου δεν έχω πολλές αναμνήσεις, αφού πήγε στην Κόλαση –όπως βεβαίωνε η μαμά– πριν κλείσω τα πέντε. Μα κι αν ακόμα ζούσε, δεν πιστεύω πως θα μου ενέπνεε σύμπλεγμα μειονεξίας. Έστω κι αν δεν ανταποκρινόταν πλήρως στην εικόνα του ανεπρόκοπου αλκοολικού που μου μεταδόθηκε, έφτανε η επιμονή να πάρω τ' όνομα του δικού του μπαμπά για να τον χαρακτηρίσω εγκλη-

ματικά ανεύθυνο. Είναι ευνόητο πως ένα *Νεκτάριος* μπροστά από το ήδη απαράδεκτο *Τζουτζές* θα ολοκλήρωνε την καταστροφή. Η μαμά έδωσε πραγματική μάχη σώμα με σώμα κι ευτυχώς επικράτησε. Με το βαπτιστικό *Στέφανος* απέκτησα, εκτός από ένα όνομα εύηχο, κι ένα αντίβαρο για την ώρα που θα έβγαινα στην κοινωνία και θ' αναγκαζόμουν να δηλώσω τα στοιχεία μου. Ήμουν από πατρική καταδίκη *Τζουτζές* κι από μητρική επιλογή *Στέφανος*.

«Παροδικά μόνο αναποδιές» μου ψιθύριζε νοερώς η μαμά, όταν ανακάλυπτα ψόφια ποντίκια κάτω από το μαξιλάρι μου, ανώνυμα απειλητικά γράμματα στο γραφείο μου, βρομόλογα στις τουαλέτες κι όσα άλλα μου επέβαλλε η κοινότοπη φαντασία των μικρονόων. Ήξερα ότι πληρώνω την ομορφιά και την καλλιέργειά μου, προσόντα που θα μου αναγνωριστούν σύντομα στον έξω κόσμο· δεν είχα περί αυτού την παραμικρή αμφιβολία.

Μια συναρπαστική περιπέτεια

Ο Στέφανος Τζουτζές είναι ερωτευμένος με τον εαυτό του. Ωραιοπαθής και πνευματώδης, παρά την ταπεινή καταγωγή του και το κακόχο επώνυμό του, πιστεύει ακράδαντα στο τυχερό του άστρο. Μετά την απόλυσή του από τον στρατό, η αφραγκία του και μια σειρά από αναποδιές θα τον σπρώξουν προς τη σκοτεινή πλευρά του δρόμου, εκεί όπου το έγκλημα φαντάζει ως η μόνη διέξοδος, οι φιλίες μιας ζωής δοκιμάζονται και στο τέλος της διαδρομής η δικαιοσύνη απονέμεται συνήθως με σκανδαλώδη μεροληψία. Τίποτε δεν είναι όμοιο με αυτό που δείχνει.

Το βιβλίο μεταφέρθηκε στον κινηματογράφο
το 2005 από τον Ρένο Χαραλαμπίδη

→ Μυθιστόρημα-έκπληξη, ένα αληθινά στυλιζτικό έργο, με χιλιάδες κρυμμένες λογοτεχνικές πονηριές κι επιδεξιότητες, μια ζωηρή έκλαμψη παρωδίας, πεισματική, καταστροφική, και απόλυτα ελεγχόμενη, που σου θυμίζει τον Μπιόι Κασάρες και τον Μεντόθα.

Ευγένιος Αρανίτσας,
Ελευθεροτυπία

→ Τελικά: μιλάμε για ένα μυθιστόρημα ανοικτό σε πολλαπλές αναγνώσεις, ένα μυθιστόρημα που επαναφέρει το αίτημα της απόλαυσης του διαβάσματος και απαντά σ' αυτό μ' έναν τρόπο παραπάνω από ικανοποιητικό.

Άκης Δήμου,
Πολιορκία

→ Ο Πέτρος Τατσόπουλος είναι δοκιμασμένος συγγραφέας και όλα φέρουν τη σφραγίδα του. Η γλωσσική επάρκεια, το χιούμορ, η δομή, το στήσιμο των προσώπων, οι διάλογοι, όλα αυτά μαζί με μια κοινωνική διερεύνηση είναι στοιχεία που συγκλίνουν προς την άποψη ότι η *Καρδιά του κτήνους* δεν είναι βιβλίο ευκαιριακό.

Χρίστος Παπαγεωργίου,
Διαβάζω

ISBN:978-618-03-2693-2

9 786180 326932

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 82693

metaixmio.gr